

11. POLITIKK OG SAMFUNN

Omfang: 5 samlinger, hver på 3 timer

Målgruppe: Ungdom og voksne i alle aldre – fra ulike kulturer

Mål: Øke kunnskapen om hvordan samfunnet fungerer i Norge og andre land

Tema: Politikk og samfunn

Deltemaer:

1. Hvordan styres Norge?
2. Samfunnet er mer enn staten
3. «Gi meg en jobb!»
4. Lov og orden
5. Det daglige liv

POLITIKK OG SAMFUNN

Innledning

Studiegruppe om norsk politikk og samfunnsliv sammenlignet med andre lands systemer.

Å komme ny til Norge byr på svært mange utfordringer når det gjelder å forstå hvordan det norske samfunnet fungerer. Selv mange nordmenn vil ha problemer om de skulle bli bedt om å forklare norsk styresett og norske politiske systemer. Og blir vi spurt om hvordan samfunnet og politikken fungerer i andre land, ligger vi oftest temmelig tynt an. Derfor kan det være nyttig med en flerkulturell gruppe hvor vi gjennomgår hvordan det norske samfunnet fungerer – i lys av situasjoner i andre deltakeres land og kultur.

Deltema 1:

Hvordan styres Norge?

Ta gruppen med til rådhuset/kommunehuset og be om å få en omvisning og en orientering om hvordan arbeidet foregår i styringen av byen eller kommunen.

Oppgaver og spørsmål til samtale:

- Finn ut hvor mange representanter som sitter i by/kommunestyret og hvordan disse blir valgt.
- Finn ut hva de ulike politiske partiene i by/kommunestyret står for. (Be dem gjerne sende dere partiprogrammet, eller inviter dem til gruppen for å orientere.)
- Hva er stortinget, hvem er regjeringen, og hva er forholdet mellom disse?
- Hva innebærer det å være politiker i Norge sammenlignet med ditt opprinnelsesland? Hvordan forstår dere begrepet "politikerforakt"?
- Hvem kan stemme ved hvilke valg i Norge, og hvorfor er det så viktig å stemme?
- Hva menes med begrepene "demokrati", "medbestemmelse" og "medansvar"?
- Hva menes med begrepene "maktfordelingsprinsippet" og "rettsstat"?

Deltema 2:

Samfunnet er mer enn staten

Mange aktiviteter foregår i ikke-statlige virksomheter og organisasjonsliv. Dette kaller vi gjerne "det sivile samfunn". I Norge er forbindelsen mellom det sivile samfunn og staten ganske spesiell. Statskirkesystemet er kanskje det fremste eksempel på dette. Vi har hatt en majoritetskirke som i det alt vesentlige er finansiert av staten, og vi har kirkesamfunn utenfor majoritetskirken og andre frivillige organisasjoner som også får tilskudd fra staten til sin virksomhet. Idrettsorganisasjonene er viktige i arbeidet med barn og unge – de får også tilskudd fra staten. Kulturlivet med sine ulike aktiviteter og tilbud nyter også godt av statstilskudd.

Omfang: 5 samlinger, hver på 3 timer

Målgruppe: Ungdom og voksne i alle aldre – fra ulike kulturer

Mål: Øke kunnskapen om hvordan samfunnet fungerer i Norge og andre land

Tema: Politikk og samfunnsliv

Deltemaer:

- Hvordan styres Norge?
- Samfunnet er mer enn staten
- «Gi meg en jobb!»
- Lov og orden
- Det daglige liv

Og likevel kan vi si at det sivile samfunn representerer selvstendige enheter i det norske samfunnet.

Oppgaver og spørsmål til samtale:

- Nevn eksempler på frivillige organisasjoner i Norge og i de land deltakerne kommer fra og undersøk hva de gjør.
- Finn ut hvordan man kan delta i frivillige organisasjoner og politiske partier i Norge (medlemsvilkår, kontingenter, kontaktpersoner etc.)
- I mange kommuner og byer har man frivillighetsentraler. Hva er dette?
- Hvilken rolle spiller frivillige organisasjoner i samfunnslivet, og hvilken betydning har de for dere og for samfunnet som helhet?
- Mener dere det kan være uheldige sider ved at staten gir tilskudd til frivillige organisasjoner? Hvordan er situasjonen i deres opprinnelsesland?

Deltema 3:

Gi meg en jobb!

Vår norske historie forteller om et folk som på forholdsvis kort tid har arbeidet seg gjennom tider med svært trange kår, frem til det velstandssamfunnet som vi lever i nå. Livet var preget av slit og hardt arbeid.

Selv om arbeidsbyrden – iallfall når det gjelder fysisk arbeid – ikke er like tyngende i dag som tidligere, opplever de fleste at arbeidslivet er krevende. Arbeidet opptar de fleste av dagens timer, og i de fleste familier må begge ektefeller arbeide utenfor hjemmet for å få "endene til å møtes" og for å opprettholde den levestandarden vi er blitt vant til.

Men det er ikke alle som får jobb, og ofte havner innvandrere bakerst i køen av arbeidssøkende. Derfor er det viktig at disse får den hjelp de trenger for å komme inn på arbeidsmarkedet. Gruppen kan være et sted hvor man prøver å hjelpe hverandre i jobbsøkingen.

Dersom det er behov for det kan dere invitere en person fra NAV for å fortelle om mulighetene innvandrere har på arbeidsmarkedet og hvordan man kan få godkjent den utdannelsen man har fra opprinnelseslandet.

Norsk lov slår fast at kvinner skal ha samme rettigheter som menn i arbeidslivet, og kvinner skal ikke diskrimineres på noen måte når det gjelder jobbmuligheter.

For de aller fleste er arbeidet viktig, og hvis man mister arbeidet sitt, blir arbeidsledig eller langtidssykemeldt, oppleves dette ganske traumatisk.

Oppgaver og spørsmål til samtale:

- Beskriv betydningen av å ha en jobb å gå til i din kultur.
- Hvilken rolle har fagforeninger spilt i norsk arbeidsliv og for arbeidslivet i deres opprinnelsesland?
- Hvordan blir ulike yrker anerkjent der du kommer fra (status)?
- Hvordan forholder det seg med likestilling mellom kvinner og menn i arbeidslivet i de forskjellige landene som er representert i gruppen?
- I det norske samfunnet knyttes mye av identiteten vår til arbeidet vårt. Hvordan opplever dere dette?

Deltema 4:

Lov og orden

Situasjon:

En bistandsarbeider forteller: "Jeg sto en gang i utkanten av Nelson Mandela-plassen i Soweto, Sør Afrika, sammen med en venn. Det var under en av apartheidtidens verste perioder. Jeg følte meg litt utrygg da min venn skulle gå et ærend. Men han beroliget meg og sa: "Du kan være helt trygg. Ingen her vil gjøre deg noe, men hvis du ser en politimann, da må du løpe!"

Mange steder i verden er det slik at folk er redde for politiet og kanskje andre folk i uniform. Slik er det vanligvis ikke i Norge. Det kan være nyttig for mennesker som er nye i Norge å snakke om hvordan orden og sikkerhet fungerer her, og om hvordan rettssystemet fungerer.

Respekten for lover og regler er ikke alltid så sterk som vi tror eller skulle ønske. "Korrupsjon" er et begrep man i Norge ofte forbandt med vanstyrte land på sørlige breddegrader. I de senere år har korrupsjon blitt et økende problem også i Norge. Skatte- og forsikringssvindler, ran, forfalskninger i forskningsmiljøer, nasking fra butikker – alt dette har på ubehagelig vis åpnet øynene på mange, og det er klart at dette er et samfunnsproblem som er en utfordring også for det norske samfunnet.

Oppgaver og spørsmål til samtale:

- Hvordan oppfatter folk flest politiet i vårt land? Hvordan oppfatter dere politiet i Norge og i deres opprinnelsesland?
- Finnes det eksempler på at innvandrere har hatt negative erfaringer i møte med norsk politi – på grensen eller på gata? Kanskje kan dere invitere en politimann/kvinne for å bli bedre kjent?
- I mange land er det umulig for fattige å reise sak i rettsapparatet fordi det koster så mye. Hvordan er dette i Norge?
- "Men det viktigste er jo å ikke bli tatt!" Diskuter utsagnet.
- Hvilken rolle spiller militæret i det norske samfunnet, og hvilken rolle spiller det i deres opprinnelsesland?

Deltema 5:

Det daglige liv

Dagliglivet i et nytt land byr på ganske mange utfordringer. Det meste er annerledes enn hjemme, og det er lett å føle seg dum og utenfor når man ikke vet hva man skal gjøre i de enkleste situasjoner. Derfor kan det være nyttig å ha en samling hvor man går gjennom en del praktiske detaljer som de fleste møter i det daglige liv.

Det er svært mange aktuelle temaer som berører dagliglivet, og man kan med fordel ha flere samlinger som tar opp ulike sider. Man kan også invitere "eksperter" til gruppen for å si noe om utvalgte emner. En bankfunksjonær for å besvare spørsmål som har med penger og banktjenester å gjøre, en helseperson til å orientere om hva som skjer når man blir syk, osv. Del med hverandre erfaringer fra egen kultur.

Skatt er en del av "det daglige liv" i Norge. En betydelig del av det vi tjener går tilbake til fellesskapet i form av skatt. Noen mener at "staten tar alt for mye av lønna vår", mens andre betaler skatten med glede, fordi vi alle får del i samfunnets goder. Det kunne være interessant å høre om skattenivået i andre land og hva den enkelte nyter godt av når det gjelder samfunns-goder – sammenlignet med slik det er i Norge.

Oppgaver og spørsmål til samtale:

- a. Hva gjør man når man blir syk?
- b. Hvordan får man lån i banken? Hvordan får og bruker man bankkort?
- c. Regninger – hva skjer dersom man ikke betaler?
- d. Hvis man trenger et sted å bo – hva gjør man da?
- e. Hva slags forsikringer er det fornuftig å tegne?
- f. Hva gjør man for å få telefon/mobiltelefon – hva koster det?
- g. Er radio og TV gratis?
- h. Hvorfor bør man betale skatt?